

УДК 338

А.Ю. Бабюк, студент

Науковий керівник: канд. екон. наук, доц. Гевко І.Б.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ

A.Y.Babvuk, student

Supervisor: I.B. Hevko, Ph.D., Assoc. Prof:

THE QUALITY CONTROL OF PRODUCTS

Поліпшення як фактор, навіть найважливіший, безперервного вдосконалення продукції, тим не менше не може бути реалізований без відповідної системи менеджменту якості. Сам зміст поліпшення і його значимість також залежать від рівня системи. Щоб правильно прогнозувати динаміку розвитку методів поліпшення якості, необхідно розглянути динаміку розвитку систем управління якістю, які забезпечують відповідні рівні поліпшення. Слід, насамперед, зазначити, що загальновизнаної систематизації, а тим більше класифікації систем менеджменту якості поки не існує. Багато і зарубіжних і вітчизняних авторів пропонують свої методи систематизації, з якими можна погоджуватися або пропонувати власні. Практично всі визнають, що кожна нова система менеджменту якості не створюється на новому місці, а в результаті накопичення нових засобів і методів управління реформується в нову систему, в максимальному ступені відповідає чинній на той момент економіці провідних країн світу. В результаті утворюється система робіт з якості більш високого типу. Підком при цьому, що нова система менеджменту якості остаточно склалася практично на піку ліючих форм економіки. Простежуючи історію розвитку економіки, можна виділити кілька етапів організації робіт з якості.

Перший етап – індивідуальна форма організації робіт. Вона характеризується тим, що один працівник вирішує самостійно всі питання створення, виготовлення та реалізації продукції, несучи при цьому всю відповідальність за її якість. Така форма відповідає домашньому ремісничому виробництву, а також характерна для сучасної індивідуальної трудової діяльності, коли масштаби виробничого процесу не вимагають глибокого поділу праці. Ця початкова форма праці при уважному розгляді виявляє всі елементи сучасного процесу управління якістю: виявлення потреби, - відповідність продукції потребам, - необхідна послідовність і точність виготовлення задуманої продукції, періодичний контроль своєї роботи, внесення коригувань в процес (зворотний зв'язок) і т. д.

Другий етап – цехова форма робіт. Ця форма робіт викликана переходом до мануфактурної організації виробництва. Для неї характерний поділ функцій і відповідальності за якість. Керівники або власники цеху визначали так звану політику в області якості, виявляли вил продукції, що користується найбільшим попитом, і вимоги до неї. Майстер організовував виробництво, встановлював послідовність і зміст (тобто технологію) робіт. За якість роботи відповідальність ніс працівник, а майстер – за організацію робіт. Із зростанням масштабів виробництва формується самостійна служба контролю, а при виробництві зброї – ще й «государевий нагляд». Під впливом розвитку контрольної функції стало формуватися враження, що контроль – головний, якщо не єдиний засіб досягнення високої якості продукції.

Третій етап – індустріальна форма робіт. Ця форма пов'язана з подальшим зростанням масштабів виробництва, поглибленням його концентрації і спеціалізації. На цьому етапі відбувається виділення функції розробки і проектування нової продукції. Для третього етапу характерне посилення ролі і значення таких ланок виробництва, як проектування, випробування, технологічна підготовка. Разом з тим ці напрямки робіт ще не розглядаються як ланки єдиного ланцюга в загальній системі робіт з якості. В області робіт з якості відбувається процес більшого поглиблення в технічному поділі праці на ряд приватних функцій.

Технічний поділ праці – це не тільки диференціація, але й інтеграція виробничого, трудового процесу. Посилюються контакти з постачальниками сировини, матеріалів і комплектуючих виробів. В роботі за якістю втягується все більша кількість служб та учасників. Разом з тим для індустріальної форми робіт також притаманна невзголеність, нечітка взаємодія між конструкторськими і технологічними службами, виробництвом і службою технічного контролю і т. п., що служить причиною багатьох непорозумінь при забезпеченні якості, сповільнюючи темпи створення і освоєння нових видів продукції, знижуючи ефективність робіт з якості.